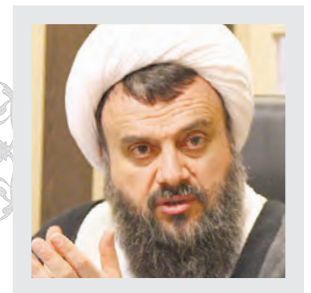

حوزه مشهد؛ کانون منطقه‌ای تبلیغ

گفت‌وگو با آیت‌الله مهدی هادوی تهرانی

معارفی محدودی داشته‌اند و یا با زبان مخاطب بیگانه بوده‌اند. البته در طول سال‌های پس از انقلاب، تلاش‌های فراوانی برای جبران این مسائل شده است؛ برای شناخت بهتر جهان معاصر، افزایش دانش حوزوی مبلغان و آموزش زبان‌های مختلف. اما موضوع دیگری که با گفت‌وگوی ما ارتباط دارد، فرصت‌ها و ظرفیت‌های ویژه‌ای است که کمتر استفاده می‌شود؛ یک دسته فرصت‌هایی است که در یک دوره زمانی شکل می‌گیرد و اگر در همان دوره زمانی استفاده نشود، از بین می‌روند و حتی گاه به تهدید تبدیل می‌شود. به عنوان مثال داستان یازده سپتامبر یا انفجار حرم عسکریین (ع) در عراق یا کاریکاتورهای توهین‌آمیز به ساحت مقدس نبی‌خاتم (ص) و مانند آن از جمله فرصت‌هایی بود که در زمان خاصی توجه عمومی نسبت به اسلام را ایجاد و اسلام را به موضوع اول رسانه‌ای دنیا تبدیل کرد.

فرصت‌های دیگری هم وجود دارد که زمانی و فصلی نیست؛ بلکه مستمر است و چون امکان برنامه‌ریزی دارد، بیشتر و بهتر می‌توانیم از آن استفاده کنیم. یکی از این فرصت‌ها تاریخ و تمدن ایران، به عنوان کشوری کهن و تاریخی است که از این قابلیت می‌توان

حوزه‌های علمیه به کشورهای دیگر یا بالعکس، هر دو حالت در طول سال‌های پس از انقلاب به صورت‌های مختلفی مثل اعزام مبلغ و جامعه‌المصطفی وجود داشته است؛ اما واقعیت آن است که حجم فعالیت‌های حوزه برای پاسخگویی به این نیازها، چه به صورت رسانه‌ای و چه به صورت حضور در قبال حجم نیازها خیلی کم بوده است. البته من نمی‌خواهم اندازه‌گیری کنم؛ اما این کمبود، فقط کمبود کمی نیست و کیفیت پاسخگویی ما هم با مشکل مواجه است.

این مشکل از آن‌جا ناشی می‌شود که جهان معاصر را به درستی نمی‌شناسیم یا نمی‌دانیم با چه روش‌ها یا رویکردهایی باید پاسخ‌مان را عرضه کنیم. بخشی از عوامل پاسخگویی هم با توان علمی کافی نداشته‌اند، یا اطلاعات

آیت‌الله هادوی تهرانی از سال ۱۳۶۹ به تدریس خارج فقه و اصول می‌پردازد در کنار تدریس حوزوی، با دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور نیز همکاری علمی دارد. ابتکارات او در درس فقه مورد توجه بسیاری واقع شده و در علوم مانند اقتصاد، کلام جدید، فلسفه علم و فلسفه هنر نیز صاحب‌نظر است. هادوی تهرانی با تسلط بر زبان‌های انگلیسی و عربی و آشنایی نسبی با زبان‌های فرانسوی و آلمانی، اولین پاسخگوی ایرانی مسائل اسلامی در مقیاس جهانی اینترنت بوده است و علاوه بر تأسیس مراکز فرهنگی اسلامی در نقاط مختلفی از جهان، پایگاه اطلاع‌رسانی اسلام کوئست را به همین منظور راه‌اندازی کرده است.

حوزه‌های علمیه چه ظرفیت‌هایی در تبلیغ برون‌مرزی دارند؟ آیا از این ظرفیت‌ها به درستی استفاده می‌شود؟ پس از انقلاب اسلامی، اسلام شهرت بیشتری در جهان یافت و شناخت آن به صورت عمومی درآمد. وقوع انقلاب اسلامی باعث شد اسلام به صورت عام و پس از مدتی، مکتب اهل‌بیت علیه‌السلام به صورت خاص به یک موضوع عمومی تبدیل شود و پرسش‌هایی برای افراد مختلف در دنیا ایجاد شود. این پرسش‌ها نیازمند پاسخگویی است که وظیفه آن به صورت عام بر عهده حوزه‌های علمیه است.

البته امروز با وجود ابزارهای ارتباطی و رسانه‌های فراگیر، امکانات متنوعی برای پاسخگویی وجود دارد؛ به عنوان مثال، اینترنت زمینه‌های خوبی

را ایجاد کرده است و خود من نیز حدود بیست‌سال است که مشغول پاسخ‌گویی اینترنتی به شبهات و سؤالات هستم و سایت ما با نام «اسلام کوئست» به عنوان اولین سایت پاسخگویی اینترنتی با شانزده زبان این وظیفه را انجام می‌دهد.

بخش دیگری از این پاسخگویی، در ارتباط نزدیک‌تر با مجموعه‌های انسانی انجام می‌شود؛ یعنی با سفر افرادی از

مشهد می‌تواند کانون منطقه‌ای تبلیغ و آموزش تفکر اهل‌بیت (ع) در افغانستان، شبه‌قاره، آسیای میانه و حتی بخشی از چین باشد و همه این مناطق را با جمعیت گسترده‌اش پوشش دهد.

حوزه‌ها جزایر جدای از جامعه نیستند و در متن جامعه قرار دارند؛ بنابراین اگر ما می‌خواهیم حوزه‌ای رشد کند، باید ظرفیت‌های موجود جامعه پیرامون آن هم به همان تناسب رشد کند. در مشهد باید ظرفیت‌سازی شود تا به کانونی برای هزاران، بلکه ده‌ها و صدها هزار طلبه غیرایرانی تبدیل شود.